

Lisansüstü Eğitimi Hedefleyen Öğretmenler İçin El Kitabı

Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları

Dr. Sevgi BEKTAŞ BEDİR
Doç. Dr. Özge MAVİŞ SEVİM

Dr. Sevgi BEKTAŞ BEDİR
Doç. Dr. Özge MAVİŞ SEVİM

LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİ HEDEFLEYEN ÖĞRETMENLER İÇİN EL KİTABI Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları

ISBN 978-625-6764-68-2

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Aralık 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.
Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

*Güzel ülkemizin dört bir köşesinde küçük yüreklerde büyük izler
bırakan çok değerli öğretmenlerimize...*

YAZARLAR HAKKINDA

Dr. Sevgi BEKTAŞ BEDİR

İlk, orta ve lise eğitimini Tokat'ın Zile ilçesinde gerçekleŐtirmiŐtir. Lisans eğitimini Ondokuz Mayıs Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde tamamlamıŐtır. Yüksek lisans ve doktora eğitimini GaziosmanpaŐa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda tamamlamıŐtır. Çalışma alanları üstbiliŐ, öğrenme stilleri, öz yeterlik, hayat boyu öğrenme ve öğretmen yetiŐtirme olan Bektaş Bedir'in bu alanlarda ulusal ve uluslararası makale ve bildirileri bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk annesi olan yazar, meslek hayatına Zile Bilim ve Sanat Merkezi'nde İngilizce öğretmeni olarak devam etmektedir.

İletişim: sevgibektasbedir@gmail.com

ORCID No: 0000-0003-3794-9247

Doç. Dr. Özge MAVİŞ SEVİM

1990 yılında Kayseri'de doğdu. Lisans eğitimini 2012 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği bölümünde tamamladı. Tokat GaziosmanpaŐa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim alanında yüksek lisans derecesini 2014'te, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi alanında yüksek lisansını 2017 yılında tamamladı. Doktora derecesini ise 2018 yılında aldı. Çalışma alanları lisansüstü eğitim, araştırma üretkenliği, program geliştirme, program değerlendirme ve öğretmen yetiŐtirme olan Maviş Sevim'in, bu konular üzerinde ulusal ve uluslararası makale ve bildirileri bulunmaktadır. 2012 yılında Tokat GaziosmanpaŐa Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim anabilim dalında araştırma görevlisi olarak çalışmaya başlayan Maviş Sevim, 2019 yılından itibaren aynı anabilim dalında öğretim üyesi olarak çalışmaya devam etmektedir.

İletişim: ozge.mavis@gop.edu.tr

ORCID No: 0000-0002-4120-5374

ÖN SÖZ

Değerli öğretmenler, bu el kitabı akademik yolculuğunuzda sizlere rehber olabilmesi amacıyla yazılmıştır. Kitabı hazırlarken bir öğretmen ve öğretmen yetiştiren bir akademisyen olarak akademik dünyaya adım atarken cevap aranan sorular üzerinden yola çıkmak istedik. Lisansüstü eğitim almak ve akademik alanda ilerlemek; uzun, meşakkatli ancak bir o kadar da keyifli anların yaşanmasına sebep olan bir süreci içinde barındırmaktadır. Akademik kariyer, diğer kariyer basamaklarına göre daha geniş bir kapsama sahip olması ve yapılacak işlerin ilk bakışta karmaşık görünmesi sebebiyle göz korkutucu olabilmektedir. Ancak süreç içinde sizlere yardımcı olabilecek kişiler ve kaynaklar bulunuyorsa işinizin bir nebze olsun kolaylaşabileceğini söylemek mümkündür. Kendini kişisel ve mesleki olarak geliştirmek isteyen ama nereden başlayacağını ve kendisini nelerin beklediğini bilmeyen öğretmenler için faydalı olacağına inandığımız bir eser ortaya koyma gayretiyle yola çıktık. Bu kitabın branş ve çalıştığı kademe fark etmeksizin tüm öğretmenlere katkı sunmasını temenni ediyoruz. Akademik yolculuğunuzda aklınızda olan ama bu kitapta bulamadığınız sorular olursa kitabın ilerleyen basımlarında onlara da yer vermek isteriz. Bu konuda bizimle iletişime geçebilirsiniz çok mutlu oluruz.

Bize attığımız her adımda destek olan çok değerli ailelerimize, eşlerimize ve küçük destekçilerimiz Özgü Duru ve Erbil'e çok teşekkür ederiz. İyi ki varsınız.

Ayrıca bu el kitabının sizlere ulaşmasını sağlayan PEGEM Akademi yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	v
-------------	---

1. BÖLÜM

AKADEMİYE VE LİSANSÜSTÜ EĞİTİME YÖNELİK SORULAR VE CEVAPLARI

Akademik Okuryazarlık Nedir?	1
Lisansüstü Eğitim Nedir?	3
Tezli Yüksek Lisans Nedir?.....	4
Tezsiz Yüksek Lisans Nedir?	8
Doktora Nedir?	10
Akademik Kariyer Nedir?	15
Araştırma Görevliliği Nedir?	16
Öğretim Görevliliği Nedir?.....	18
Öğretim Üyesi Nedir?.....	19

2. BÖLÜM

BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN TÜRLERİNE YÖNELİK SORULAR VE CEVAPLARI

Bilimsel Araştırma Nedir?.....	21
İyi Bir Bilimsel Araştırma Hangi Basamakları İçermelidir?	21
Eğitimde Araştırma Yöntemleri Nelerdir?	22
Nitel Araştırma Yöntemleri Nelerdir?	22
Nicel Araştırma Yöntemleri Nelerdir?.....	26
Bilimsel Yayın Türleri Nelerdir?	30
Tez Nedir?	30
Makale Nedir?	31
Sözlü Bildiri Nedir?	32
Poster Bildiri Nedir?	33

Bir Bilimsel Yayında Olması Gereken Başlıklar Nelerdir?	34
Yayımlanmış ve Yayımlanmamış Bilimsel Çalışmalara Nasıl Ulaşılabilir?	35
Bilimsel Bir Toplantıya Katılım Nasıl Sağlanır?	35
Bilimsel Araştırmada Etik ve Ahlak Nedir?.....	36
Bir Bilimsel Çalışmada Hangi Etik Kurallara Uyulması Gerekir?	37
Bilim İnsanı Olarak Akademik Etkinliklerde Hangi Etik Kurallara Uyulması Gerekir?	40
Bilimsel Bir Çalışma Yapmak İçin Nerelerden İzin Alınmalıdır?	43
Etik Kurul İzni Nasıl Alınır?	43
Bütün Çalışmalar İçin Etik Kurul İzni Alınmalı mıdır?	43
Etik Kurul İzni Başvurusu Ne Zaman Yapılmalıdır?	43
Etik Kurul İzni Formu Nasıl ve Kim Tarafından Teslim Edilmelidir?	43
Etik Kurul İzni Başvurusunun Sonuçlanması Ne Kadar Sürer?	44
Etik Kurul Başvurusu Kabul Edilmezse Ne Yapılmalı?	44
Bitmiş Araştırmalar İçin Etik Kurul İzni Alınabilir mi?	44
Milli Eğitim Bakanlığında Bilimsel Çalışma İzni Nasıl Alınır?	44
Öğrencilerle Yapılacak Çalışmalarda Nelere Dikkat Edilmesi Gerekir?.....	47
Öğrencilerle Yapılacak Bilimsel Çalışmalarda Öğrenci Velisinden İzin Alınması Gerekir mi?	47

3. BÖLÜM

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI İLE İLGİLİ SÜREÇLERE YÖNELİK SORULAR VE CEVAPLARI

Lisansüstü Eğitime Devam Etmede Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Kolaylık Sağlanır mı?	49
Bilimsel Toplantılarda Milli Eğitim Bakanlığı Desteği Var mı?	49

Bilimsel Toplantıda Milli Eğitim Bakanlığı Desteğinden Yararlanmak İçin Ne Yapılmalı?	50
Bilimsel Toplantıda Milli Eğitim Bakanlığı Desteğinden Yılda Kaç Kere Yararlanılır?	51
Tezli/Tezsiz Yüksek Lisans Eğitimini Tamamlamanın Maaş, Ek Ders ve Kıdeme Yansıyan Bir Katkısı Var mıdır?	52
Doktora Eğitimini Tamamlamanın Maaş, Ek Ders ve Kıdeme Yansıyan Bir Katkısı Var mıdır?	52
Uzman Öğretmen Olmak İçin Ne Yapılması Gerekir?	52
Başöğretmen Olmak İçin Ne Yapılması Gerekir?	53
Tezli /Tezsiz Yüksek Lisans Eğitimini Tamamlamanın Uzman Öğretmen ve Başöğretmen Olmaya Katkısı Var mıdır?	53
Doktora Eğitimini Tamamlamanın Uzman Öğretmen ve Başöğretmen Olmaya Katkısı Var mıdır?	54
Milli Eğitim Bakanlığında Çalışırken Doçent Olunabilir mi?	54

4. BÖLÜM

SAĞLIKLI BİR SÜREÇ YÖNETİMİNE YÖNELİK SORULAR VE CEVAPLARI

Lisansüstü Eğitim Yaparken Zaman Yönetimi Nasıl Sağlanır?	55
Lisansüstü Eğitim Yaparken Akademik Üretkenlik Nasıl Sağlanır?	57
Kaynakça	63

1. BÖLÜM

AKADEMİYE VE LİSANSÜSTÜ EĞİTİME YÖNELİK SORULAR VE CEVAPLARI

“Öğretmenler! Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.”

Mustafa Kemal Atatürk

Akademik Okuryazarlık Nedir?

Akademik hayata giriş yapmak isteyen bireylerin öncelikle öğrenmeleri gereken kavramlardan biri akademik okuryazarlık kavramıdır. Bu kavramın daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle okuryazar kavramının neyi ifade ettiği üzerinde durulması gerekmektedir. İngilizce ‘literacy’ kavramına karşılık gelen okuryazarlık, bize çağrıştırdığı ilk anlamıyla “okuma ve yazma bilme”yi ifade etmektedir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2023). Ancak bu kavram yalnızca okuma yazma bilmekten ibaret değildir. Literacy veya Türkçe karşılığıyla okuryazarlık, Cambridge ve Oxford sözlüklerinde “belirli bir konunun bilgisi veya belirli bir bilgi türü” veya “belirli bir alanda yeterlilik ve bilgi” sahibi olma anlamlarında kullanılmıştır. Okuryazarlığın birçok türü bulunmakla birlikte edebi, kültürel ve eleştirel okuryazarlığın akademik okuryazarlığın tamamlayıcısı niteliğinde olan okuryazarlık türleri olduğunu söylemek mümkündür. Edebi okuryazarlık; kişinin kendi ana dilinde okuma ve yazma becerisini ifade ederken kültürel okuryazarlık; paylaşılan bir kültür içinde dilin kullanımını ve bilgisini içermektedir. Eleştirel okuryazarlık ise var olan bilgilerin